

* *Kakošen je bil mesec maj (veliki traven) v preteklih letih*, najdemo zapisano v starih kronikah. Mrzli maj je sicer ugoden polju in travnikom; al tak kakor je letošnji skor povsod bil, je velika nesreča kmetijstvu na vse strani. Leta 1740 je zima trajala do srede meseca maja; leta 1512 je sneg celó na Laškem ležal do maja; leta 1430 je mraz pomoril trto po vsem Nemškem, leta 1305 je meseca maja padlo veliko snega; najmrzlejši maj, o katerem se vé, je bil leta 1187, 17. maja je padlo snega še na debelo, in mraz je trajal do meseca rcznika. Tako daleč segajo naznanila iz starih kronik. Od leta 1775, to je, kar so začeli na Dunaji vreme natanko opazovati, je bil najmrzlejši maj po sredni meri toplote leta 1871, vendar njegov mraz ni škodoval. Vsem nam v spominu pa je gotovo mesec maj l. 1866, ko je 23. maja hud mraz veliko škodo naredil in je više kraje zeló toča pobila.

* V Ameriki so našli mnogo okamnelih predtopnih živali, med njimi tudi kostišče konja, ki je moral komaj tolik biti, kakor je navadni mesarski pes; razločil pa se je od sedanjega konja po tem, da je imel parklje trikrat preklane.

Zabavno berilo.

Moj pès.

Smešnica, spisal J. Aléšovec.

(Dalje.)

Vse mi je bilo jasno, ko se podam k sodnji. Zvem namreč, da je bil izdajavec — moj pès. Svetovalec ga je bil namreč zapazil, si mislil: kjer je pes, mora biti tudi gospod, in policija je potem, ko ji ga je natančno popisal, kmalu zvedela, čegav je, ker sta naju srečala, kakor sem omenil, dva policaja.

Svetovalec je bil res obdolžil nas silnega napada, razžaljenja njegove osebe in rogoviljenja po mestu v ponočni uri. Zarad tega sem bil tudi tožen, in preiskalni sodnik je hotel od mene zvedeti imena sokrivnikov mojih, katerih pa jaz nikakor nisem hotel izdati, rekoč, da sem bil dobro vinjen in se ne spominjam ničesar. Ko sodnik vidi, da iz mene ni družega spraviti, me spusti; toda obljubiti mu moram, da ne bom šel daleč od doma, dokler teče preiskava.

Od sodnije grem naravnost domú; kajti pri krčmarju, kateri je izdal policiji moje imé, se nisem hotel oglasiti. Jeza me žene, kakor soparica hlaçon, in sicer jeza nad pèsom, brez katerega bi ne bilo sodnji tako lahko izvedeti mojega imena. Le čakaj, pošast, veseli se! Da mi prideš v pest, potem naj ti bo milostljiv, kdor hoče.

Pri tem sučem palico, kakor da bi pes bil že pred menoj. A zdaj je treba še družega; treba je pomisliti, kako se bom pri očetu izgovoril, kajti resnice bi jim ne povedal za nobeno ceno. Premišljevaóemu se mi ohladi vroča jeza nekoliko in ko očeta vidim tik vhoda na vrt, sem že bolj podoben človeku, ki je doživel kaj smešnega, kakor človeku, katerega kaj skrbi. Ni čuda toraj, da mi tudi oče verjamejo, ko jim s smehom povem, da so že prvi hip, ko sem vstopil, pri sodnji spoznali, da jaz nisem pravi, in me koj zopet spustili. Memo njih grem v hišo, se preoblečem, med tem pa mi zopet pride na misel pes, kateremu prizanesti me ni nikakor volja. Prašam toraj hlapca po njem, a ta mi pové, da ga danes ves dan ni bilo videti.

„No, prišel bo že,“ si mislim, „in prizanešeno mu ne bo!“

Vsak, kdor je bil že v takih razmerah ali si jih vé vsaj misliti, bo razumel, da nisem imel pravega ve-

selja, sprožiti očetu govor o Minki; vsak bo tudi razumel, da mi ni bilo nikakor ljubo, ko so oče zvečer sami lotili se tega pogovora.

„Si že stvar na tanko premislil? Kdaj se bova peljala tje, da si jo tudi jaz ogledam? Saj veš, da gre po stari šegi očetu prva beseda!“

„Oče, pustiva to še nekoliko časa pri miru. Jo moram vendar sam še prej malo bolj na tanko spoznati in opazovati, kakor mi je bilo do zdaj mogoče.“

„No, no, je tudi prav! Ženitev na vrat na nos je pozneje že marsikoga pekla. Par mesecev se še ne mudi.“

Par mesecev! Toliko časa utegne trajati preiskava in nevesta bi bila zeló iznenadena, če bi ženin precej po svatbi moral pod ključ sodnijski!

Teh svojih misel, se vé da, očetu nisem razodel, marveč začel sem govoriti o drugih stvaréh.

Prihodnji dnevi so bili pusti za-me. Pès je bil sicer kmalo zopet domá, toda moja jeza se je bila popolnoma ohladila; saj sem bil sam kriv, da me je izdal, čemu sem ga pa seboj vzal!

Da bi se malo raztresel, vzamem puško in grem na lov. Pa tudi tù nimam sreče, marsikaka žival vteče mojemu svincu. Grem toraj zamišljen svojo pot in predno se prav zavem, zagledam pred seboj znani gradič; dasiravno nisem prav pri volji, sklenem vendar oglasiti se, posebno ker so me bili otroci že zagledali. Na vrtu najdem mater z otroci in Minko, katera zagledavši me, postane rudeča ko pirih. Mati pa vstane, mi gre naproti in me nagovori:

„No, gospod, že dolgo vas nismo videli! Mislili smo skoro, da ste nas pozabili.“

„Res da, dolgo vas ni bilo nič k nam,“ pristavi Minka.

Jaz se izgovarjam materi, kakor vem in znam, Minko pa prašam:

„Ste me li pogrešali, gospodičina?“

Minka mi sicer z besedo ne odgovori nič, pač pa mi je njena zmešanost in zadrega, v katero so jo spravile moje besede, dovolj jasen odgovor. In ko mati z izgovorom, da gre otrokom pripraviti južino, z otroci vred odide, sva sama. Zdaj mi izkipi to, kar mi je bilo na srcu, in tudi Minka, ne več v stanu prikrivati svoja čutila, se nagne mi ihteča se na prsi in jaz sem najsrečnejši človek na svetu. Pozabljena je preiskava, pozabljeno je vse drugo, ko se moja usta dotaknejo njenih devičnih ustnic. Kdor je občutil kdaj kaj tacega, ta me bo že razumil, neizvedencu se pa dosti jasno popisati tako ne dá....

Pa kak ropot je to! Ali je moj pès zdivjal, ali ka-li? Tako, kakor v tem hipu, ga nisem slišal še nikdar lajati in razsajati! Minka se mi iztrga iz rok, skoči kviško in teče proti gradiču. Pa kako, da tako obledi? Ali se sploh pèsov tako boji? Jaz jo hočem pomiriti in kličem pèsa, al ona je že predaleč in predno se prav zavem, mi zgine v gradiču.

„Le čakaj, Atila, zdaj bova naredila skupni račun za vse tvoje grehe,“ si mislim, napnem ves razsrden petelina in se bližam kraju, od koder se sliši vedno še lajanje, zdaj zmešano s človeškim glasom, ki ga skuša pomiriti. Z napeto puško stopam dalje in ko se zavijem pri znanem mi že smrečji, kaj zagledam!! Človeka mladih še let v gosposki obleki, ki se s palico brani pèsa, kateri se zaganja va-nj.

(Dal. prih.)

Naši dopisi.

V Gorici 23. maja. — Po vsem resnično je, kar sem poslednjikrat pisal o kaplanu Fr. Z., da so ga vzeli v vojake. Puške — se vé da — ne bo nosil;

tolažili so ga, da bode le brambovski poljni kaplan, ali tudi to ne diši nič kaj po postavi. Nadejamo se, da postavo razlagati ima oblast tudi še kdo drug v Avstriji, a ne samo gg. udje nabiralne komisije. Čuditi pa se je vsakako gospodu „rekrutu kaplanu“, da ne zna svojih pravic varovati. Sicer pa je bila komisija ž njim velikodušna; ni zahtevala, da bi se bil slekel, in tudi prisegel je v drugi sobi, posebej, in ne z drugimi novinci vred. Toliko bodi v „Novicah“ zabilježeno in perpetuum rei memoriam. — Smejati sem se moral včeraj nekemu dopisu v nekem Ljubljanskem listu govorčemu o prihodnjem Tominskem taboru, katerega bi imel „dovoliti“ — okrajni glavar Winkler. Gosp. W. se je, kakor je tukajšnji „Glas“ enkrat pravil, že pred 6½ meseci poslovil od Tominskega glavarstva; njegov naslednik, g. Schemerl, je že od prvih dni t. m. v Tominu, W. po sklenitvi drž. zbora že nekaj časa v Trstu službuje, in sicer ne opravlja šolskih reči, za katere je bil namenjen, kajti včeraj je prinesla „Wiener Ztg.“ imenovanje novega administrativnega in ekonomičnega referenta. Novi referent je dosedanji okr. glavar v Paznu, g. Franc Schwarz, kateri je postal ob enem namestništen svetovalec. — Ali pride naš baron Ceschi za namestnika v Ljubljano, ali ne, o tem pri nas nič ne vemo. — Slišal sem, da tukajšnji „Pettine“ ne bo več izhajal; umanjalo mu je denarne sape. — Pretekli teden je umrl tukaj 87 let star visok gospod slovenskega rodu, iz Medane v Goriških Brdih domá, kateri je došel vsled svoje zmožnosti na jako visoko stopinjo v državni službi. Bil je predsednik nekdanjega sodnijskega senata v Veroni in dvorni svetovalec. Ta mož je Jožef Zucchiatti. Narodne (slovenske) zavednosti, se ve, da ni imel; še govoriti slovenski ni skor več znal, tem boljši slovenski narodnjaki pa so njegovi bratranci na starem domu. Rajnki ni bil oženjen. Zapustil je čez 40.000 gld. premoženja, katero pride po odbitih nekaterih volilih in po smrti neke bratranke-vživalke staremu domu v last. — V ponedeljek so peljali skozi Gorico 4 nove zvonove za tukajšnjo sv. Goro (vlti so v Samasa-ovi zvonariji v Ljubljani); največi tehta blizo 63 centov in je tedaj največi na Slovenskem. — Živa duša se pri nas ne spominja tako pozne slane, kakor je bila letos 17. maja. Največ je škodovala po vseh krajih fižolu, po nekaterih tudi krompirju, kateri si pa vsaj po večem spet opomore. Grozdja ni — razen nekaterih krajev — veliko posmodila. V Brdih, na priliko, ni že 20 let tako lepo kazalo, kakor letos. Vse drugo tudi lepo kaže, da bi le ne bil prišel spet dež in hlad. Undanji mraz je, kakor sadeže, tudi sviloprejke močno zadržal. Špargeljni, ki so bili že prve tedne po 12—14 soldov funt, so vsled mraza poskočili na 26—30 s. — Slednjič, — da ne porečete, da ne znam nič več „politike“ — naj še povem, da bo 28. dne t. m. letni občni zbor „dr.“*) (ne doktorja, ampak društva) „Gorice“. Razen voljenja novega odbora je na dnevnem redu prav važna stvar, predlog namreč, „kako bi se dalo plačevanje bolnišničnih stroškov občinam polajšati.“ — Ne vem, kje sem čital, da misli društvo „Soča“ povabiti „Gorico“ k udeležitvi pri Tominskem taborju. Je li to šala ali resnica, bode se v kratkem moralo pokazati. To pa, kar zdaj tu zarad železnice Predelske (ki se ima na Tom. taborju obravnavati) povem, naj ima vsakdo le za — šalo. Da se ne bo nobeni stranki, ne „starim“, ne „mladim“, in zlasti nobenemu državnih poslancev, ni živih ni mrtvih, niti Tomanu ali Costi, niti Črnetu ali celó Winklerju, očitalo, da so Predelsko železnico — zakrivili, napravi naj

se na Goriškem, ali kjer si bodi, še kako tretje ali četrto društvo, ali pa izmed obstoječih društev tretja, četrta itd. stranka in kak načelnik novega društva ali novih strank naj ostane in nasvetuje tako-le: „Ne na Loko, ne čez Predel, ampak čez Matajur ali Krn (pa čez najviši vrh) naj se nadaljuje Rudolfova železnica“. Potlej bomo vsi ž njo zadovoljni!

Iz Trsta 25. maja. — Znano je sploh, da se slovenski kmet posebno rad pravda in svoje krvavo zaslužene krajearje mnogokrat s tožbami zapravi. Taka je žalibog tudi pri naših okoličanih. Te dni sem bil zopet v okolici in po naključbi slišal grenke pritožbe zoper učitelja Bonin-a; nategnem ušesa in zvem, da je neki revni zarajtal en forint za spisanje prošnje, po kateri je iz ubožnice dobila pomoč celega enega forinta! — Pripovedujejo se reči vsake baže od tega človeka; on je ob enem tudi „capo distrettuale“, kar je prav za prav glasoviti Ferluga, ki ni zmožen rešiti nobene vloge, ki spada v njegov delokrog; zato pa pušča Boninu „carta bianca“ s svojim podpisom. Tako izdeluje „alter ego“ Ferlugov razna pisma, testamente, ženitvanska pisma, pritožbe itd., pa računi, kolikor potrebuje za svoje potrebe. Ali bi ne bilo pač stokrat pametneje, da bi okoličani ne poslušali tega zakotnika, ampak hodili rajši v mesto k gospodu Bizjak-u, ki jim bo vse pošteno, prav in pravilno napravil in morda manj računil kakor oni doktor skaza! Naj bi gosp. Nabergerj v mestnem zboru te napake v razpravo prinesel na korist svojih okoličanov, zato pa tudi se nadjamo, da prijazna ta beseda ne bo glas vpijočega v puščavi. Ravno v prihodnji seji se bo o „capi distrettuali-h“ govorilo, tedaj lepa priložnost, gospod poslanec! — Slavni magistrat namerava tudi volilni red ali statut predruščiti in okoličane z mestom stopiti, tako da bi okolica še teh 6 poslancev zgubila, ker meščani bi že skrbeli, da bi se nikdar ne volil noben okoličan ne v mestni ne v državni zbor. Pazite tedaj, gospodje poslanci, da elaborat, ki so ga naredile neke prebrisane glavice in bo te dni na dnevnem redu v mestnem zboru, ne dobi večine glasov, kajti to bi bil grob okolici. Za lečo pomoči (sussidio) pravico volitve izgubiti je grenka. — Razen tega za danes moram še prav neugodnega, deževnega vremena omeniti. Tri dni in noči skoraj zaporedoma dežuje in Dunajčanov, kojih je bilo navadno za binkošti vse polno, je le malokje katerega videti. Tudi društva: „Società umanitaria“ ne smem pozabiti, ki nameruje javna spavališča napraviti. Res, preblaga ideja! Kakor v vsakem velikem mestu je tudi v Trstu veliko, veliko revežev, ki nimajo kam spat iti in se potikajo po hlevih, po kanalih, po dvoriščih in Bog sam vé, kje še, kar je strašno škodljivo njihovemu zdravju, nespodobno, pa tudi nevarno drugim ljudem, ker priložnost naredi tatú. Pač velika dobrota bo to ubogemu ljudstvu, da se bode moglo za 2 do 3 kraje. na gorki postelji spočiti!

Iz Koroškega 25. maja. — Po Pliberškem okraji v Junski dolini so se, kakor že pred nekoliko leti, pokazale stekle lesice. — Z našimi državnimi poslanci nismo tu prav nič zadovoljni. Naj bi bili vzeli v roke davkarski zapisnik in po tem delali kake postave; katemizem pa naj pusté pri miru, razen če se ga hočejo bolj naučiti, kakor so se ga naučili v šolah.

Iz Kočevja. — Pri novi volitvi mestnega županstva je bil za župana zopet izvoljen Jožef Braune, apotekar in deželni poslanec, za 1. županijskega svetovalca trgovec Jurij Röthel, za 2. trgovec Franc Barthelmä, za 3. pa okrajni kirurg Anton Treitz.

Iz Novega mesta 23. maja. (Nasledki letošnjega mraza.) Gotovo bo bralce „Novic“ mikalo zvedeti, kako stoji z letino pri nas in okoli nas. Kar sta pustila 28.

*) Tako sem namreč videl okrajšano besedo „društvo“. Pis.

in 29. april po vinogradih, po vrtih in po polji, vzela sta 16. in 17. maj. Sadja bomo tedaj komaj pokusiti dobili. Fižol in koruzo je bilo treba v drugič saditi; malo bolja se je godila krompirju, ki so ga tudi sèm ter tje v drugič sadili. Štajarsko deteljo so že pokosili, rž je večidel, ječmen pa po nekaterih krajih belkast; celó trava je na koncéh posmojena. Strah lakote je tedaj splošen.

Iz Ljubljane. — Sl. ministerstvo kmetijstva je te dni naši družbi kmetijski iz državne podpore za letošnje leto poslalo za nakup goveje živine 7000 gold., za Ruski lan 300 gold., za vino in sadjerejo in pa vrtnarstvo 800 gld. v posebni ta namen, da se podpirajo vinske družbe in pa naprava šolskih vrtov. Ob ljubljenosti pa je družbi proti poročilu, kako se podpora porabi: za zboljšanje zemljišč 1500 gold., za mašine 600 gold., za planinska gospodarstva in sirarije 1000 gld., za napravo vodnjakov 1000 do 2000 gold., za nakup ovác in prešičev 1000 gold., za čbelorejo 400 gold., za svilorejo 600 gold. s pristavkom, da se podpira Metliška svilorejska družba, če skaže, da je podpore vredna, in ravno pod tem pogojem za Ljubljansko vrtnarsko družbo 1000 gold. — C. k. gozdni nadzornik pa je za pospeh gozdoreje prejel 3000 gold. — Po vsem tem tedaj zopet zdatna podpora čez 20.000 gold. za Kranjsko.

— (Pojasnilo g. Šolmajerjevega poročila o zbirki podkev v Ljubljanski kovaški in živinozdravniški šoli.) Gosp. Šolmajer pripoveduje v poročilu o Dunajski razstavi, katero je ponatisnila „Laib. Ztg.“ 22. t. m., med drugim tudi o mnogovrstnih, od Stuttgartske živinozdravnišnice razstavljenih podkvah in svetuje, naj bi naša kmetijska družba pri sl. ministerstvu subvencije prosila, da bi kovaška šola zamogla iz gipsa narejenih podkev za izgled dobiti, po katerih bi se potem dale tukaj originalne izdelati in tako našo majhno zbirko v živinozdravnišnici dopolniti. — Jaz sem Dunajsko razstavo obiskal, sem tudi videl to lepo zbirko podkev Stuttgartske živinozdravniške šole, al našel nisem nobene podkve tamkaj, katere bi v naši zbirki ne imeli, pogrešal pa sem nekatere važne podkve v razstavi, katere se pa pri naši zbirki originalno vidijo. Ako bi bil g. poročevalec našo domačo zbirko podkev tako natanko ogledal, kakor je na Dunaji ptuje občudoval, — bi moral priznati, da je naša zbirka za poduk v podkovanju zdravih, napačnih in bolnih kopit; zato imamo nad 50 sort mnogovrstnih podkev, katere smo večidel jaz in pa učenci naše podkovijske šole brez kake subvencije naredili. Ko bi bil g. poročevalec izvedenec v podkovstvu, lahko bi bil primirjaje Stuttgartsko in pa našo zbirko rekel, da v naši ne ena podkev ne manjka, ki je potrebna za teoretični nauk in za praktično rabo.

P. Skalè,

učenik podkovstva in živinozdravilstva.

— (Iz seje deželnega odbora 22. maja.) Poročilo deželnega glavarja o komisijskem posvetovanju 20. t. m. zaradi razdelitve državne podpore 30.000 gold. med uboge Dolence vzelo se je na znanje. — Prošnja županstva v Dobličah za poplačilo stroškov iz deželnega zaklada, ki so občini narastli za konjača pri goveji kugi, se je s priporočilom izročila deželni vladi. — Prošnja zastopstva Črnomaljske občine, da bi se zaradi goveje kuge, ki se več ne pokaže, vpeljana zaprtija odpravila, izročila se je deželni vladi. — Prošnja podobčine Dolenji Zemon za razdelitev soseskinih zemljišč se prošnikom vrne z ukazom, da pojasnijo pravne razmere dotičnih zemljišč, ter da dokažejo, ali je soseska pri dotičnem sklepanju postavno ravnala in ali je dotični sklep postavno razglašen. — Vloga občine

Zagorje v Litijskem okraji v zadevi volitve novega občinskega zastopstva se izroči deželni vladi, ker spada v njeni delokrog. — Sklenilo se je, da se predloži prihodnjemu deželnemu zboru načrt deželne postave o pobiranju davščine od zapuščin za šolske potrebščine po izgledu dotične deželne postave za Moravsko.

— (Razpis.) C. k. telegrafsko vodstvo v Trstu nana, da bo potrebovalo za napravo telegrafa od Ljubljane do Trebnjega 645 kolov, in sicer v Trebnjem 45, pri sv. Štefanu 100, v Radokovi vasi 215, na Hudem 121, v Višnji gori 117 in v Dolenjem blatu 47 kolov. Biti morajo iz debla, 25 čevljev dolgi, zgorej 5½ do 6 palcev debeli, obsekani, obeljeni, spodej ravno odžagani, zgorej pa okroglo obsekani in dvakrat belo z oljem namazani (poštrihani). Pripeljati se morajo v času 4 tednov po naročenju v gori omenjene kraje. Kdor hoče prevzeti vse ali le kak del, naj se oglasi s kolekovano (štempljano) ponudbo, v kateri je naznanjena cena posamesnih kolov s črkami, pri c. k. telegrafskem vodstvu v Trstu do konca tega meseca. Vse druge pogodbe izvé pri omenjenem vodstvu.

— (Prve, še zeló medle češnje Goriške) so Vipavke letos prinesle v Ljubljano še le 19. maja, pozneje tedaj ko druga leta, čeravno smo aprila meseca mislili, da že prve dneve maja bodo zorili cele koše češinj. Pa naj si bodi to! da le krasne naše Vipavske doline ni zadela nesreča mraza (slane). In res ni dozdej nobene škode ondi. Se ve da od cvetja trte do bendime je še dolga pot; če ne pride druga nesreča, nadjajo se Vipavci dobre vinske letine. Po takem pač ne bode treba, kakor se nekaterim „premodrim možakom“ sanja, Slapški vinski šoli iz vode vina delati. Kar se je Vipavska dolina pospacapanila, je res vsa zbegana: „vere ni treba nobene“, in „iz vode delati vino“ — taki glasi se čujejo sèm ter tje v Št. Vidu, Trgu itd. Ljudje, ki v brezverstvu iščejo „omiko“, „napredek“, zdaj Slapški šoli celó moč pripisujejo iz vode delati vino in jej prilastujejo čudež, po katerem je Kristus v Kanani iz vode naredil vino!! — Pamet! kje si!

— (Gospod Jurij Fleišman), dobroznani skladatelj slovenskih pesem, je po dolgi bolezni 23. dne t. m. v 55. letu svoje starosti umrl. V iznajdbi lepih melodij prav v narodnem duhu bil je tako srečen, da marsikatera njegovih pesem bode živela, dokler bode slovenskega naroda kaj. Naj v miru počiva!

— („Probatum est.“) Tisti jud, ki je v Souvanovi hiši nasproti kazini za pol leta štacuno najel za prodajo svoje robe „po 27 krajc.“, že jo je iz Ljubljane popihal. Ker je več domačih štacunarjev judovsko „kunšt“ posnelo, prodajati, kar je po 22 in 23 soldov vredno, po 25 ali 27 soldov, so tujci malo kupčije imeli in — ne bode jih več. Kar znajo tujci, to znajo lahko tudi domači.

— „Novicam“ je došla neka listnica, v kateri nana, nekdo, da zadnjič omenjeni krojač Kunc ni iz „rajha“, ampak iz Logaca domá. Po tem pojasnilu se moramo še tem bolj čuditi, da napravi g. Kunc na Slovenskem „razprodajo“ tistih idej, za katere že Nemci več ne marajo. Al je tista stara šara, ki jo v „rajhu“ zavržejo, za slovenske delavce še zmiraj dobra? Če tedaj g. Kunc tudi ni iz „rajha“ domá, je gotovo njegovo blago iz „rajha“, kajti v Logacu se še ni nikdar prodajalo.

— (Slovensko gledališče.) Po sklepu shoda prijateljev slovenskega gledališča so se poslale nabiralne pôle za doneske, da se pokrije deficit 1200 gold., katerega ima letos dramatično društvo, vsem gg. poverjenikom društva in tudi drugim domoljubom. Posamezne doneske sprejema blagajnik dramatičnega društva gosp.

Žagar. Treba je, da vsak domoljub po svoji moči pripomore, da ohranimo slovensko gledališče, katero nam je le z materijalnimi žrtvami izdržati mogoče. —

— (Izlet šolske mladine iz tukajšnje c. kr. ljudske šole (vadnice) in pa učiteljskih kandidatov na Rožnik 20. dne t. m.) pod vodstvom g. vodje in g. učiteljev bil je na vse strani jako vesel, pa res tudi na čast učiteljem in učencem, ki so kazali, da znajo korajžno deklamovati, lepo peti, pa tudi pravilno telovaditi se. Celó čmerni maj se je smejal to jutro.

— (Ceschi), zdaj vladni namestnik v Trstu, je bil nedavno v Ljubljani, kjer si je ogledal poslopje deželne vlade. Iz tega so sklepali nekateri, da ima on postati Auerspergov naslednik. Kakor se pa zdaj zopet sliši, nima Ceschi nobenega upanja do te stopinje in najbrže dobo mo Kranjci za deželnega predsednika moža, katerega med vsemi, ki so moledovali že za deželno predsedništvo Kranjsko, najmanj maramo, namreč kneza Metternicha.

— (Porotne sodbe) so se včeraj zopet pričele pri deželni sodnji v Ljubljani in bodo trajale do 10. junija. Prvi je bil na vrsti neki Gabršček, ki je v Zagorji svojega tovariša, kopača v rudniku, ubil. Obsojen je bil na 6 let težke ječe.

— (Postojnsko jamo) je obiskalo binkoštni ponedeljek okoli 5000 ljudi iz različnih krajev. V Ljubljano je prišlo potoma v Postojno z Dunajskim vlakom binkoštno nedeljo blizo 600 tujcev, kateri so ogledovali mesto in okolico ter tudi v Ljubljani prenočili. Kazinci so se zopet trudili jim pokazati, da je Ljubljana nemško mesto.

— (Nesreča.) Binkoštno nedeljo se peljeta na vozu botra in birmanka iz Ljubljane. Pri Št. Vidu nad Ljubljano se splaši konj, obe padete iz voza in birmanka tako nesrečno, da si razbije glavo, iz katere pogledajo možgani; botra pa je tudi zelo ranjena. Pri takih prilikah bi morali vozniki pač na vso moč previdni biti.

Novičar iz domačih in tujih dežel.

Iz Dunaja. — Tudi tretja verskih postav (samostanska postava) je zadobila potrjenje cesarsko. Vipavski „svobodnjaki“, kateri so potrjenima prvima postavama veselja streljali, imajo toraj zopet priliko sežgati nekoliko funtov strelnega praha.

— Prvi dve postavi ste stopili isti dan, ko ste bili razglašeni, v veljavo, in že isti dan ji je deželni šolski svet Avstrijski poskusil nad škofom v Poltavi in dvema katehetoma, ki nista hotela izpraševati učencev vpričo posvetnega šolskega nadzornika iz veronauka. Toraj se nam je nadejati strahovanj, rubljenja, zaperanja katoliške duhovščine prav kmalo.

— Slišati je, da se ima ministerstvo premeniti. Kot novi ministri se imenujejo: Šmerling predsednik, Taaffe minister notranjih zadev, Arneth minister nauka, Tinti poljedelstva, Plener denarni, Horst vojni minister. Nam se zdi ta sestava neverjetna.

— Ministerstvo kmetijstva je 16. dne t. m. razglasilo stan nogradov, vrtov in polj; iz tega razglasa se razvidi, da je na Ogerskem in Hrvaškem od 1. maja do 16. nekako bolje, v družih deželah našega cesarstva pa žalostnejši. Al ta razglas je obresnico zato, ker še le po 16. dnevu tega meseca je nastalo veliko škoda.

Česko. — Mladočehom je bilo vsled posredovanja ministerskega predsednika dovoljenih 200.000 gold. posojila iz nemške hranilnice za zidanje narodnega gleda-

lišča. Zarad tega strašno veselje v taboru ustavovercev. Al to veselje bilo je kratko, kajti ko se je to zvedelo, vprlo se je vse prebivalstvo Česko, zlasti po mestih, in vstavilo vso drugo podporo in tako so mladočehi, sprevidivši, da bi bilo to početje brez narodne podpore nemogoče, odbili posojilo in začeli se pogojevati s staročehi. Ustavovercem pa je splavala najboljša nada — po vodi.

Hrvaško. — Iz Zagreba se sliši, da sta državna poslanca Pavlinović in Vitezić prišla v Zagreb v razgovor s političnimi prvaki Hrvaškimi zarad združenja Dalmacije s Hrvaško, da potem še le postane resnica imé „trojedne kraljevine“, ki je dozdej bila prazna fraza.

Ogersko. — Delegaciji ste končali svoje delovanje, in sicer Avstrijska 22., Ogerska 23. t. m. Ministerstvo ne bo nič kaj zadovoljno z njima, kajti od 95 milijonov in 966.642 gold., katere je zahtevalo, mu je bilo odbitih po delegacijah 3 milijone in 558.343 gold., dovoljenih toraj le 92 milijonov 418.299 gold. Ker letos kaže slaba letina po vseh deželah Avstrijsko-ogerskih, je vprašanje, ali se bo še ta znesek mogel od davkoplačevalcev iztirjati ali ne. — Primanjkljaj za l. 1874 znese le 42 milijonov gold.

Srbija. — Kneza Milana nada, da bo sad njegovega potovanja v Carigrad trdnjava Mali Zvornik, se ni vresničila. Turek ne dá te trdnjave še iz rok. Vendar je bil knez za slabi vspeh potovanja odškodovan s srčnim in slovesnim sprejemom v Bukureštu po Karolu I., knezu Rumunskem. Zveza teh knezov utegne biti Turčiji nevarna, a slavjanstvu v velik prid.

Turško. Iz Carigrada. — G. Nikolič, vodja avstr. Lloydja, je bil 23. t. m. v Carigradu od nekega človeka zavratno napaden in tako hudo obstreljen, da je 25. t. m. umrl. Hudodelnika pa še niso zasačili.

Francosko. — Moralo je odstopiti konservativno ministerstvo Broglie, ker ni hotela narodna skupščina po modri želji vlade najpred v pretres vzeti nove volilne postave in potem še le postaviti o sostavi nasvetovanih dveh zbornic: zgornje in spodnje. S sostavljenjem nove vlade poverjen je Goulard, privrženec monarhične stranke. Vladin pad je zakrivilo 53 poslancev skrajne desnice, ki menda mislijo, da pridejo zdaj poprej do — monarhične ustavne vlade. To je grozna pomota, ker bodo le republikanci z novo vlado na boljem, ne pa monarhisti. Spletke je pa delal in še dela Thiers, kateri je bil ravno pred letom kot prvosednik republike odstranjen.

Žitna cena

v Ljubljani 23. maja 1874.

Vagán v novem denarji: pšenice domače 7 fl. 20. — banaške 7 fl. 80. — turšice 5 fl. 10. — soršice 4 fl. 20. — rži 5 fl. — ječmena 3 fl. 90. — prosa 3 fl. — ajde 5 fl. — ovsa 3 fl. 90. — Krompir 3 fl. 40.

Kursi na Dunaji 22. maja.

5% metaliki 69 fl. 15 kr. Ažijo srebra 105 fl. 70 kr.
Narodno posojilo 74 fl. 40 kr. Napoleondori 8 fl. 92 kr.

Loterijske srečke:

v Trstu } 23. maja 1874: 72. 74. 54. 3. 86.
v Lincu } 30. 50. 8. 45. 26.

Prihodnje srečkanje v Trstu 6. junija.